Nr. 57. Anulu XXXI.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 5 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 9 Augustu 28 Iuliu 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 5 cr. Taxa'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA

Transilvani'a.

Gravamine bisericesci.

Dupace in cativa Nri ai Gazetei s'au reprodusu actele privitório la alegerea episcopului gr. cat. romanu unitu intemplata in 1850, in cari se vedu descoperite si cutari dorintie ale clerului in conferintî'a preliminaria; si dupace in Nr. mai prospetu 51 s'au publicatu si actele privitório de alegerea noului archiepiscopu; acum dupa unu restempu mai de dóua decenii, in cari necum se se fia plenitu acele dorintie descoperite sub a) et b) Nr. 46 „Gaz. Trans.", din contra s'au adausu si infiptu plage nóue bisericei gr. cat. romane unite, — acum dicu, candu preste curendu se va mai deschide un'a atare ocasiune de a conveni clerulu romanu gr. cat. érasi pentru alegere, nu póte fi mai multu vorb'a numai de dorintie, cari de regul'a se punu ad acta, ci mai multu de formularea energica si descoperirea unoru gravamine bisericesci (Beschwerde), cari la noi s'au adausu la una legiune.

Si ast'a e detori'a urgente a clerului cu atatu mai vertosu a le formulá si descoperi de temporiu, pana e din'a, in un'a conferintia preliminaria inainte de a pasî la actulu alegerei, cá nu cumva dupa acea, — despoiatu de votulu deliberativu, si arunc'atu in anticamer'a cu ticalosulu si batojocuritoriulu de votu numai consultativu, séu ce e mai reu, espusu sub cerîulu liberu, — se se caiésca mai tardiu amaru!

Er' atari gravamine ecclesiastice dupa starea presente s'aru poté formulá si cuprinde in urmatóriele:

a) Considerarea dreptului stravechiu de alegere cá una gratia deosebita, — facundose acela dependinte, pre venitoriu dela bunu placulu si amórea ómeniloru dela putere, neavendu clerulu dreptu de a trage nici un'a consecintia din casulu presente pentru venitoriu, precum se descopere decretulu min. de datulu 6 Iuniu a. c. Nr. pres. 503. — Paremise, ca fundamentulu si basa acestui dreptu de alegere o prea angusta; pentru acea se misca de tóta suflarea ventului de catra apusu!?

b) Subordinarea metropolitei gr. cat. romane unite in causele matrimoniali, precum si in alte cause si casuri la una episcopia suifragana a ei, d. e. a Urbei mare. — Acea nu este alta, decatu ordinea intórsa si resvretita a ierarchiei bisericesci.

c) Ootroarea legei matrim. din 8 Oct. 1856, prin carea se face prepastia mare intre frati de unu sange. — Altcum dupa principiulu egalitatei confesiuniloru acceasi lege matrim. nu mai are locu si intieleso!

d) Introducerea asia numiteloru tribunale matrimoniali, cari au usurpatu drepturile protopopesci tragundule la sene in cause matrimoniale.

e) Despoiarea protopopiloru de dreptulu preavutu de a judecá causele matrim. in instantî'a I-a si degradarea loru de comisari si numiteloru tribunale matrim. octroate. — Nu sciu din ce cause binecuventate, — am auditu, ca pentru abusu; inse abusulu nu redica usulu (abusus non tollit usum). Déca comva totusi se petrecea abusuri, acolo erá ven. consistoriu, unde se se trametia caus'a si judecat'a din deregatória spre revedere, carele potea atace abusulu!

f) Nedespartirea totala a casatoriei din punctulu adulteriului probatu si constatatu alu unei parti.

Se tacu, ca chiaru si conciliulu dela Tridentu, la care altcum ne ferimu de a face si numai alusiune, necum de a apela si a ne provocá, — neprivindune pre noi, — face esceptiune in favórea grecilóru locuitori mai alesu in republic'a Venetiei intru formularea sententiei anatemisatórie, afurisindu numai pre aceia, cari dicu, ca numai biseric'a catolica retacesce, candu asetiene, ca pentru adulteriu casatori'a nu se póte desface de totu (— de sene se intielege, — nu inse si pre aceia, cari despartiescu de totu pentru adulteriulu comprobatu). Dar' apoi parti nevinovate i se face cea mai mare injuria si strembatate, pedepsindose si ea alaturea cu partea vinovata, incatu remane si ea sub legamente; ma partei vinovate i se deschide campu largu spre a poté sierbî mai cu inlesnire desfrenolu; ér' cea nevinovata remanendu si ea sub legamente, — se pedepsesce pentru desfrenulu partei vinovate, cá se pórte ea greutatea si reutatea dilei, pana candu in cele din urma e impinsa póte si ea cá se apuce calea partei vinovate; preste acea mai adauge: ca temeiulu casatoriei e contractulu. Deci déca un'a parte nu se tiene inadinsu, si nici se póte constringe la tienerea acelueiasi, acum cealalta parte ipso facto se desléga dela contractu.

Inse nu póte fi nici una lege ddiécésca, carea se pedepséca pre partea nevinovata alaturea cu cea vinovata!

g) Ordinele sacre — incependu dela hypodiaconatu — cá „impedimenta matrimonii dirimentia." Vedi legea matr. § 24, precum si sciutele „Instructiuni secrete din 1858", prin cari aceste din urma se asasinéza din temeiu disciplin'a, constitutiunea si datin'a stravechia a bisericei greco-catolice romanesci.

Tacundu despre impregiurare, ca repausatulu mitropolitu numai pre sub mana — asia dicundu, — a potutu imparti binecuventarea archiereésca, la acei preoti, — cari au remasu veduvi, — retienendu'si caracterulu preotiescu, inse pre langa abtienerea dela functionile preotiesci, — avendu voia de a se recasatorî, cá se si póta; dicundu: „paremise, ca numai catu voiu trai eu (mitropolitulu), va fi asia"; dar' apoi unu casu petrecutu pre candu subscrisulu — erá aplecatu cá archivariu in cancelari'a mitropolitana, sierbésca de ecsemplu!

Unu cutare preotu din diecez'a Urbei mare din partea de catra Aradu, remasu veduvu, cá bietulu omu de una parte se nu dè scandalu publicu, ér' de alt'a se nu 'si pangaréscа nici sufletulu, — nepotendu portá greutates si reutatea dilei, voli a se recasatorî. — Dreptu acea se adresà pentru licentia si binecuventare archiereésca la esc. sa l. br. Erdélyi. Ce se vedi inse, parintele episcopu in locu de a'i imparti binecuventarea cerута, 'in intempina cu amenintiarea de inchisóre in monastire. — Bietulu preotu persecutatu de archiereulu seu, denegânduise dreptulu firescu canoscutu si nedisputatu, o lua pre diosu catra Blasiu, unde insinuà recursu la mitropolitulu. Acelu recursu sa si primitu si adjustatu cu tóte argumentele potentióse; inse fara folosu; pentrucа contra argumentele lui Erdélyi § 24 din legea matrim. art. II si „Instructiunile secrete" din 1858 au fostu mai pre susu, decatu tóte argumentele rationate si canonice ale mitropolitului; si apoi resultatulu fù: ca parintele episcopu Erdélyi recunoscù (necsciù, ignorá) apelatia mitropolitana denegându ascultarea; ér' pre preotulu apelatoriu adause de nou alu amenintia: ca dupa instructiunile secrete 'lu va arunca in temnitia — cá pre unu criminalu.

Acelesi „Instructiuni secrete" pastrate in originalu in archivulu mitr. din Blasiu, ér' in copia in archivele episcopesci de Urbea mare, Gherl'a et Lugosiu, opresc sub pedépsa sapsa de inchisóre in monastiri, cari se sierbésca in locu de temnitie, cá sceli, cari voru fi primitu ordinele sacre — incependu dela hypodiaconatu, séu cari voru fi remasu veduvi, se nu se póta casatorî, séu recasatorî!

Spre documentu esi fi sierbitu la locului acest'a cu unu estrasu din sciutele „Instructiuni secrete", privitoriu la obiectulu de sub intrebare; inse acelasiu estrasu 'lu am fostu impartasitu fericitului Dr. Bobu. — Ci védiare instructiunile desu atinse, care in 1858 fusera aruncate in gâtulu mitropolitului, pre carele atunci l'au parasitu si paralisatu episcopii sei suffragani. . . .

Privirea casatoriei clerului, cá unu adulteriu suferitu (adulterium toleratum), cá matrimoniu clandestinu; si partenirea celibatului. Vedi Instr. secrete.

h) Retienerea si nepractisarea sinódeloru, care in biserica sunta, cá si corpurile legislative in statulu politicu, avendu de a constitui legislatiunea particularia a bisericei. — De sene se intielege, ca biseric'a nu costa numai din episcopi, precum a disu paremise, gr. Leo Thun intr'una siedintia a senatului imperatescu, ci ea se compune din toti credintiosii, cati se tienu de acea biserica, precum prea bine si nemeritu a reflectatu totu atunci caval. Schmerling, partenitoriulu poporului; prin urmare sietem'a episcopésca, carea e sinonima si identica cu constitutiunea aristocratica din statulu politicu, — nu are locu si intielesu in biseric'a nóstra; de unde apoi urméza: ca clerulu din capulu locului se se descopere in contra staroru sinóde, care s'aru tiené cu eschiderea lui, séu fire-aru si cu impartasirea lui, ce e dreptu, inse numai cu ticalosulu si batojocuritoriulu de votu consultativu!? Ci acele aru fi se se compuna, — avendu membrii votu deliberativu, — din barbati bisericesci si mireni dupa constitutiunea bisericei romane, precum acea se afla delineata in capetulu documentelóru istorice tiparite la Vien'a in 1850 de A. Tr. L.

Altcum déca dupa principiulu lui L. Thun numai episcopii aru compune si constitui biseric'a, — atunci per analogiam, imperatii, regii si boierii aru face tierile si locuitorii loru, precum si din generali s'aru compune armatele, — neremanendule celorulalti alt'a, decatu a stá gat'a capu plecatu la comanda, candu din contra Christosu a disu: „Cine e mai mare intre voi, se fia cela mai micu si sierbu tuturoru!" etc.

Aceste aru fi acele gravamine ale bisericei octroate si introduse pre cali nesinodice si absolutistice. — Organulu competentu si legiuitu sunta sinódale. — Vindecarea acestoru abusuri si viriri, clerulu adunatu in conferintia preliminaria se o pretinda cá „conditio sine qua non" dela archiepiscopulu care se va alege.

Mai potu fi inse si altele, cari se potu adauge la timpulu seu. Póte fi, ca voiu fi pretempinatu din cutare parte ou resimtiu; inse dechiaru din capulu locului, ca dispusu din carturariu de a fi plagiariu, nu am tempu de distribe; altfeliu inca numai am constatatu starea lucrului si prevaricarile strainiloru in biseric'a romaniloru.

Dupa care de inchiare adaugu: ca déca atari apucatori ultramontane nu se voru infrena, ci voru adauge a se imulti si pre venitoriu per fas et nefas, — atunci . . . nu scimu ce va mai urma. —

Datu Iucu 17 Iuliu 1868.

V — P, † p.

Diet'a séu confluesulu sasescu.

Comesulu provisoriu alu natiunei sasesci cu literele sale convocatórie din 1-a Aug. 1868 Nr. 929 conchiama universitatea natiunei pe 15 Sept. a. c. statu pentru deslegarea causeloru celoru prea importante, privitórie la manipularea averei natiunei, catu si cu scopu de a se pune in realitate reformele dorite in viéti'a interna a natiunei, pentru care dorinti'a e generala in poporu. Definitiv'a fipsare a principialoru, care voru servi de norma pentru reorganisarea politica a scauneloru si a districteloru sasesci, dupa starea de acum a lucruloi, se tiene singuru numai de cerculu de activitate alu legislativei, alu acelei legislative, care are factorii sei singuri pe regele incoronatu si diet'a regatului. Mai incolo dice, ca intrebatiunea despre competinti'a universitatii natiunei in directinea politica a fostu inca mai insinte cu totulu deschisa, dovada la acésta e decidérea confluesului din urma in 15 Ian. 1868, cá se se adune tóte actele privitórie la cerculu de activitate alu universitatii natiunei, pentrucá se se scóta din ele o icóna despre autonomi'a de pana acum a corpului representativu natiunalu, si unde a incetatu acelasi autonomia cu deosebire acum in situatiunea cea esentialu modificata? Mai incolo provocandune la primulu seu cerculariu din 10 Martiu Nr. 247 1868, in care s'a dechiaratu, ca pusetiunea de drepta de statu a Transilvaniei catra Ungari'a s'a modificatu esentialmente prin evenimentele din anulu 1867, dice, ca'n urmare si pusetiunea jurisdictiuniloru sasesci si a universitatii loru, cá **una parte a Transilvaniei**, si institutiunile constitutionale ale natiunei sasesci trebue se intre in cadrulu regatului si alu institutiuniloru lui. Cu tóte cá primulu si de-isivulu cuventu la reorganisérea si a starei nóstre politice are se'in respice legislativ'a imperiului si cu tóte, ca pana atunci competinti'a universitatii natiunei se vede a nu fi nici decum precisata: totusi afla a fi fórte cu cale, cá universitatea se se ocupe si cu dorintiele poporului pentru reforme, cá se faca propuneri pentru reformele dorite, asternendule la locurile mai inalte. Anumitu cestiunea, in ce chipu s'a-u poté face mai core spundiétória alegerea deputatiloru la universitate pre o base mai corespundiétória ideii representatiunei poporului, este in prim'a linia de mare interesu, precum si consultarea despre acésta spre a afla midiloculu celu mai corespundiétoriu de a deschide calea la o stare mai regulata de reprentare, care se corespundia interesseloru intregei poporime, ér' nu numai unoru corporationi privilegiate (comunitatile). Resultatulu acestoru consultari voru servi de materialu la decisiunile legislatiunei regatului, éra din cerculu acesta de activitate nu va fi ertatu a esi. — In fine provóca, oficiale scaunale respective magistrate, cá se puna la cale cele de lipsa, cá deputatii pentru universitate se se aléga de timpuriu, si inca totu dupa modalitatea de pana acuma. —

Déca universitatea se compune totu din elementele, din sinulu si de calibrulu celoru vechi, apoi resultatele de reforma óre voru poté fi mai liberali, deostu va fi anim'a acelorasi consultatori? pentruca ce ese din pisica totu sóreci prinde. —

Orlatu Iuliu 1868.

Multu stimate Die Redactoru!

Pre langa totu pericolulu greu ce se redica asupra 'ti din nordulu teritoriului, alu carui seru 'lu respiri spre glori'a si mandri'a romana, securu ca imbraciosezi cu vius placere notitiele multu pucinu contribuitórie, la edificiulu natiunale, si acele le impartasiesci si confratiloru de simtiemente prin diuariulu ce redigezi, nu interdin a relationá vioscitatea opidului nostru din respectu scolastico, cá un'a notitia ce ne cam-à nu pucinu entusiasmeaza.

In 18 si 19 Iuliu a. c. c. n. avorumu de nou ocasiunea a ne convinge, a convinge pre altii de spiritulu insetatu de progresu si cultura, ce domnesce in tener'a generatiune romana. Atare ocasiune ne o oferí ecsamenulu publicu si stralucitu alu elevilorn de deschilinite natiunalitati dela scól'a normala din locu, candu in fasi'a unui complesu de inteligentia si massa a poporului se intreca mus'a romana in variele si promtele respunsuri din obiectele pertractate. Éca asia;

In diu'a prima in. am. dela 8—12 óre se ecsaminara clasele III et IV; dupa am. dela 3—6 óre clasele I et II cu unu resultatu preste totu eminente.

In diu'a a dóu'a, adica duminica in 19, dupa servitiulu divinu pontificatu de Rsd. Prota, filarmonic natiunale asiediate pre edificiulu scolariu, ne vrendu, invitau publiculu numerosu la deporurea unei spresiuni de bucuria spre incoronarea opului, ce electrisase spiritele in diu'a antecedenta.

Sal'a erá indesata de poporu, inteligenti'a romana si de alte natiunalitati, ne lipsindu representanti'a militaria, candu intra rev. sa d. prota I. V. Rusu, cá inspectore districtualu scolastico, si strigarile de „se traiésca" nu mai aveau capetu.

Dupa liniesce se fece inceputulu pre la $^1/_{11}$ óre cu „Impr. Ceresce"; si dupa rogatiunea Domnului, cantalu bisericescu, declamationi in limb'a romana, germana, intretiesute de cantece natiunali. — Stimatii spectatori le intempinara tóte cu „bravo".

Pausa de cateva minute ne astrinse facultatile intielesuali pentru punctulu 10 din programu: Oratiune, indreptata catra on. presidiu, parenti, profesori si conscolari rostita de unu invetiacelu din cl. IV.

Candu se accentua originea romanului, facele lui politice — morali, — lumin'a scólei si ne estimat'a ei inriuriutie asupra nobletiei corpului si spiritului, fericirea parentiloru cari au nascutu pruncl pentru scóla, si din contra dispretiulu celoru ce privescu in amóre brutala jocari'a pruncilorn pre ulitie susu — in diosu — se vedeau jocandu ochii in lacrime, mai chiaru torenti siruindu pre faciele on. publicu presente.

Urmeza legerea clasificatiuniloru, premiarea, patrundatori'a si in sufletitori'a vorbire presidiala. — Aci se dede legere libera inalt. decr. guv. 21 Febr. a. c. Nr. 2124, ce garantéza caracterulu si dreptulu publicitatei interpretatu prea largu de Rsd. presiedinte, cá unu actu de epoca la scól'a nóstra.

Asia se terminá celebritatea dilei pre la 1 óra d. a. intre vivate inmite; ducandu fiecare cu sine un'a particica din bucuri'a generala.

Asta i multu stim. D. Redactoru boldulu ce ne incuragieza se viersuimu cu poetulu: „tu bravule romane mai credi, ca esti perdutu?"

(Nrulu elevilorn preste totu fù 102, dintre cari 90 romani gr. cat., 7 rom. cat., 3 luterani si 2 meghiari; ér' eminenti 38 si numai 11 secundanti in ambele semestre.) —

Din comitatulu **Solnoculni interiorn.**

Cristoltiulu mare din 12 Iuliu 1868.

Esposesionarea a loru 15 familii, planuu si vaiete, invingerea dreptatiei, bucuriu adeverata.

In conscriptiunea Czirakiana din 1819/20 se afla si parintii, séu antecesorii posesoriloru, numiti curialistii lui Berz-nczey, parte cá colonu (iobagi), parte cá inquini (dileri). Nicolau Berzenczey din Clitiu, unulu dintre debitori cei morosi si fondoriloru Bobiane din Blasiu inca in anii 1846/7 au alungatu, via facti, pe colonii din Clitiu, éra pre cei din Cristoltiulu mare iau silitu si dupa 1848 cá se'i faca robote; dela unu timpu incóce inse desteptandose colonii au si-statu prestatiunile, fara cá se pasiésca de timpuriu la tribunalulu urbiulu pentru recunóscerea naturei colonicale a sesiuniloru posiedute; — éra pre calea politica s'au judecatu de curialisti; totusi ei prin recursuri au midilocitu dela innalt'a cancelaria a curtiei incai dreptulu de a'si putea realisá pretensiunile de proprietate pre calea legei civile, pe langa indatorire, cá ei si pana atunci se'si implinésca statu prestatiunile restante, catu si cele curente prin reluitiune in bani, séu in natura. Restantiile cele vechi ei le-au si implinitu in reluitiuni, si asia si cele curente, dara Berzenczey aceste le-au pretiusu in natura, cá se i se faca in Monasturiu, in departare de 7 miluri, cu provisiunea loru. Ne obleganduse ómenii la acésta, oficiolatulu comitatului a decretatu esposesionarea loru. Curialistii au insinuatu recursu in contra sentintiei oficiolatului, au inceputu totudeodata la tribunalu si procesulu pentru recunóscerea proprietatii loru; dara oficiolatulu a reieptatu recursulu si in 24 de óre prin competintele jude procesualu au esposesionatu. La esposesionare a fostu de facia si contrariulu Nicolau Berzenczey, care adusese cu sine vreo 12 ómeni dela Bez ded, toti provediti cu furci si securi; judele procesului au adusu gendarmi si esecutori de pre sate straine; esecutiunea s'a inceputu asia, ca s'au desiertatu casele aruncandu bucate si mobilii, vase si hirbori in ulitia, éra casele s'au descoperitu, usile si ferestrile in mare parte s'au nemicitu.

Acésta procedura violenta si scandalósa a storsu plrsie de lacrime. Planulu si vaietele nu aveau sfirsitu. Intr'aceea Berzenczey cu furia tóta s'a espeptoratu catra ómeni: „Se mérga acuma la Manu dela Desiu, cá se'i apere". — Densulu au avutu dreptu, cá cei esposesionati s'au si dusu la d. G. Manu — fostulu jude primariu — acum practicantu lunga advocatulu d. Antoniu Fodoru. Densulu midiloci la insaltulu guvernu resasiedirea acelorn familii nefericite in mosiórele loru. Inse ce se vedi? De si gratiós'a ordinatiune a escelsului reg. guvernu esita din 28 Iuniu s'au cetitu in 1-a Iuliu a. c. in siedinti'a mei, oficiolatu alu comitatului in Desiu, totusi inca pana in 11 Iuliu bietii ómeni nu au fostu reasiedisti de catra respectivulu jude procesualu Francisco Valea, pre care maghiarii l'au alesu in locu de romanu, — éra elu insusi s'au declaratu de maghiaru. De maghiaru ilu recunoscu acum si romanii. — Asia vedeti! esposesionarea se póte intempla in 24 de óre din motulu propriu de violentia; dara reasiedirea nici la cea mai stricta ordinatiune a guvernului nu se efectueza in 11 dile.

Acesta inse nu e uniculu casu de violentia in contra curialistiloru si alloru ómeni seraci in sinulu acestui comitatu conduso de d. Carolu de Torma, — carnia i place a fi privitu cá urmatoriu alu renumitului comite supremu Lapulu de Véér, inse trebue se o marturisimu cu durere, cumca sub conducerea cestui din urma nu s'au intemplatu nici macaru unu actu de violentia, sén abusu oficiosu, cu scirea lui, pre candu a ceste acuma sunta cá de tóte dilele, concomitate de tortarile evului mediu, care inse nu voru puté remané multu coperite sub velulu intunerecului, si despre care oficiolatulu inca ar' trebui se'si castige motu propriu si informatiuni mai de aprópe.

Speramu inse ca si in sesiunea quartala a comitetului desipta pre 15 ale lunei c. inca voru veni pre tapetu aceste inconvenientie scandalitórie, pre care precum vedemu, insaltulu guvernu inca cu tóta energi'a si urgintí'a se incérca ale intiepca. — Titu.

Denumirea d. Lászlo de presiedinte scaunului urbariulu inca ne face a crede, ca insusi insaltulu ministeriu e convinsu de pericolulu ce póte urma din necasulu familiariu alu functionariloru politici, si dela judecatoria, cu il. sa de comite supremu. Acestei denumiri „gratuléza si insusi maghiarii, cari stau afara de necasulu familiariu. —

UNGARI'A. **Dela dieta.** Siedinti'a casei deputatiloru din **27** Iuliu a fostu una dintre cele mai furtunóse. Causa'n redactoriulu „Federatiunei" dlui Alecsandru Romanu dep. dietalu se lua inainte in acésta siedintia. Comisiunea de 10 si dede reportulu despre cererea directoriului cancelloru regale, pentrucá se póta intenta procesu de presa redactoriului „Federatiunei" si lui Ladislau Bözörményi. Reportulu suna, cá se se dè concesiune la intentarea procesului — Mai incolo „Federatiunea" descrie acésta scena asia:

Cetinduse reportulu, d. Hodosiu propune, cá se se tiparésca articlii, cari se pretinde ca ar' contiené delictu de presa; éra déca acést'a nu s'ar primi se se cetésca concluselu casei, adusu cu ocasiunea presentarei reportului de 10, asemene si articlii respectivi. DD. Babesiu, Borlea si Csiky sprigescu propunerea, inse veninde lucrulu la voti, pentru tiparirea articlilorn se scóla numai deputatii romani si 2—3 din stang'a estrema, éra pentru cetirea articlilorn se scóla intrega partit'a stang'a; cu tóte acestea maioritatea este in contra cetirei. Totusi la propunerea lui Siomosi, se decide a se ceti articlii din cestiune in siedintia secreta. Deci tribunele se desiérta, si dupa eleptiurea cetirei, se redeschide siedinti'a publica si iè cuventulu destinsulu deputatu si barbatu alu natiunei nóstre, din Zarandu,

Dr. Ios. Hodosiu. On. camera! (s'audimu) Nu m'amu indoitu nici macar pe unu minutu ca comisiunea de 10, in cas'a procesuale de presa ce se vré a se intentá condeputatului nostru Alecsandru Romanu, va veni inaintea camerei cu acea opiniune, care numa mai insinte s'a cetitu, si nu me indoiescu ca maioritatea acestei camere va primi acea opi-

nione, nu pentruca ar' fi justa acésta opiniune, ci numai pentruca maioritatea asia voiesce. Nu m'am indoitu, dicu, ca comisiunea nu va veni cu alta opiniune decatu cu acésta, pentruca avendu casu precedentu, nu erá greu si in acestu casu, cá si in casulu tragerei in procesu a lui Ladislau Böszörményi, la simpl'a scrisóriá a procurorului generalu catra presiedintele acestei camere, a dice simplulu si prémiosulu „exequatur".

Dar' domnii mei, lassati-me se dubitezu, ca pe langa astfeliu de procedura a camerei s'ar mai poté sustiené, s'ar mai poté salvá immunitates deputatiloru. Ca ci ce dice procurorulu generalu in scrisórea sa catra presiedintele acestei camere? Dice ca in Post'a spare unu diarnalu politicu „Federatiunea", in Nrii 25, 28 si 30 au aparutu cutari si cutari articli; spiritulu, tenditi'a si unele espresiuni din acesti articli tatia in §lu 6 din legea de presa dela an. 1848; prin urmare este delictu de presa, — si cere invoirea casei a trage in procesu pe redactorulu acelui diarnalu, care este deputatulu Alecsandru Romanu. Era comisiunea de 10 ce dice? Procurorulu a dou, si camer'a n'are decatu s'si dá invoirea la tragerea in procesu a redactorelui. Pe langa astfeliu de procedura, eu nu sciu ce intieleasu are cá procurorulu generalu se mai céra licentia dela camera pentru a improcesuá pe unulu si ori carele dintre noi; déca noi n'avemu alta nemica de a luá in considerare, decatu voi'a procurorului generalu, atunci nu pricepu pentru ce se se nu póta elu improcesuá pe ori carele dintre noi, si apoi se se faca numai de scire la camera, ca pe cutare séu cutare deputatu l'amu prinsu in procesu? Eu asia credu, ca celu pucinu unu picu de cercetare obiectiva ni compete noe, lassandu totu ce privesce subiectivitatea la competinti'a tribunaleloi: séu amu poté ecsaminá déca nu cumva este persecutare tendentiósa, si dupa aceea, dar' numai dupa aceea se ne enunciamu.

De altmintre eu vedu o mare deosebire chiaru si in procedur'a procurorului generalu intre casulu presentu si intre casulu procesului de presa acum terminatu alu lui Ladislau Böszörményi; pentruca pre candu in acestu casu din urma, procurorulu generalu a indigitatu constructiunea si espresiunea, prin care s'ar fi comisu delictulu de presa specificatu in § 6 art 18 legea dela anulu 1848, pana candu, dicu, procurorulu generalu in scrisórea sa dela 15 Oct. 1867, indreptata catra presiedintele acestei camere in cau'a delictului de presa contra Böszörményi dice ca, care e espresiunea ce invoiesce delictu de presa, éca aceasta espresiune este urmatóri'a „e dreptu — si nu spunu nontate, pentruca o amu publicatu la audiulu de mii si mii, in dóue parti ale lumei, din ani in ani — e dreptu ca eu domni'a casei absburgice o credu incompatibile cu starea de sine si cu independinti'a patriei mele", pana candu dara procurorulu generalu, ací vorbesce limpede, pana atunci in cau'a contra deputatului Romanu, si prompiamente in scrisórea catra presiedintele acestei camere vorbesce numai in generalu, elu dice numai ca „in diarnalulu politicu „Federatiunea" Nrii 25, 28 si 30 au esitu articlii „Din Transilvani'a 19 Febr., apoi Pest'a 2 Martiu, si Romanii in dualismu" fara subscriere; tenditi'a bu multe espresiuni din acesti articli tientescu la faptic'a rumpere a unitatiei de statu, alu teritoriului santei corone ungaresci, si la opunere contra autoritatei legali;" aci dar' procurorulu generalu vorbesce chiaru numai in generalu, nu citéza nici o espresiune, ci ar' vré a fortiá din spiritu chiaru espresiune, chiaru fapta.

(Va urmá.)

Impacatiunea maghiariloru cu croatii.

Impartasimu cetitoriloru nostri tecstulu conventiunii, statorite prin ambele deputatiuni regnicolarie, care fù primitu definitivmente in siedinti'a ultima a deputatiloru, in urmatórele:

Fiinduca tierile Crostiei si Slavoniei de secoli incóce statu dupa dreptu catu si in fapta se tienu de corón'a St. Stefanu, si in sanctiunea pragmatica inca se dice, ca tierile coróneі ungare suntu nedespartibile; pre bas'a acestor'a, in privinti'a complanarei cestiuniloru subversanti de dreptu publicu, s'a inchisiatu intre Ungari'a incorporata cu Transilvani'a de una parte, si intre tierile Crostiei si Slavoniei de alta parte, urmatóri'a conventiune:

§ 1. Ungari'a incorporata cu Transilvani'a si tierile Crostiei, Slavoniei si Dalmatiei formédza un'a si aceea comunitate de statu, statu facia cu celelalte tiere de sub domni'a Maiestatei Sale, catu si facia cu alte tiere.

§ 2. Din acésta comunitate si concesitate de statu urmédza, ca regele Ungariei si alu tieriloru Crostiei, Slavoniei si Dalmatiei se incoronéza cu un'a si aceeasi corónа si cu un'a si aceeasi actiune, si ca documentulu de incoronatiune, referitoriu la tóte tierile de sub corón'a St. Stefanu, se statoresce si eda in diet'a comuna a acestoru tieri. Originalulu acestui documentu de incoronatiune impreuna cu tecstulu maghiaru are se se compune si in limb'a crosta, se se edea tieriloru Crostiei, Slavoniei si Dalmatiei, si ce se garanteze intr'acel'a intregitatea si constitutiunea tieriloru crosto-slavonica dalmatine. Documentulu de incoronatiune din 1867 inca are se se edea in tecstu originalu crostu, si se va tramite catu de curendu dietelor din Croati'a, Slavoni'a si Dalmati'a.

§ 3. Din suso mentionat'a comunitate nedespartibile de statu, urmédza mai departe, ca in privinti'a tuturoru aceloru afaceri, cari suntu comune tieriloru coróneі ungare cu celelalte tieri ale Maiestatei Sale, séu despre cari se dispune in contielegere comuna, Ungari'a si tierile crosto-slavonico-dalmatine trebue se posieda un'a si aceeasi representatiune si jurisdictiune legala, si in privinti'a executivei unu guvernu comunu.

§ 4. Art. XII de lege alu dietei ungare din an. 1867; care determinéza afacerile, si modulu de pertractare alu afaceriloru subversanti intre tierile coróneі St. Stefanu si intre celelalte tieri ale Maiestatei Sale, cari afaceri séu suntu comune, séu necomune, dar se resolvescu in contielegere comuna, asemenea si conventiunile statorite pre bas'a acestei legi anume articulii de lege XIV, XV si XVI din an. 1867 se recunoscu si de tierile crosto-slavonico-dalmatine cá valide si obligatórie, dar numai sub conditiunea absoluta, ca in vitoriа atari legi fundamentarie si atari conventiuni se pota creá numai cu concursulu legalu alu tieriloru crosto-slavonico dalmatine. Legea fundamentaria amintita in §lu acest'a, precum si memoratii articulii de lege se voru edá in tecstu originalu croatu si se voru strapune catu mai cu graba dietei tieriloru crosto-slavonico dalmatine.

§ 5. Afara de obiectele, cari suntu comune séu se resolvescu in contielegere comuna intre tierile coróneі St. Stefanu si intre celelalte tieri ale Maiestatei Sale, mai suntu si alte afaceri, cari interesédza in comunu Ungari'a si tierile crosto-slavonico dalmatine, si in privinti'a corór a comunitatea legislativei si a guvernului cu tóte tierile coróneі ungare si recunósce cá necesaria prin conventiunea acést'a.

§ 6. Atare afacere comuna a tuturoru tieriloru coróneі ungare e votarea speseloru pentru intretienerea curtiei.

§ 7. Afaceri comune suntu mai departe votarea recrutiloru, legislativ'a in privinti'a legei de armata si a sierbitiului in armata, si dispunerea despre incartiirarea si provisionarea armatei; in acésta privintia inse se detiermuresce pentru tierile crosto-slavonico dalmatine urmatóriele:

a) ca din contingentulu, ce se va votá in comunu, partea, ce cade pre tierile crosto slavonico-dalmatine, se statoresce dupa proportiunea intregei poporatiuni; se intielege de sine, ca straformanduse legea de armata de pana acum, dispusetiunile legei celei nóue se voru aplecá si asupra tieriloru crosto-slavonico dalmatine;

b) recrutii, ce cadu pre tierile crosto-slavonico-dalmatine, se voru insirá in regimentele acestoru tieri;

c) la insirarea recrutiloru se va luá in consideratiune, cá recrutii se se impartiésca la acea specialitate de arme, pentru care suntu mai apti, si recrutii tieriloru litorale se se imparta mai vertosu la flot'a de resboiu.

§ 8. Afacerile finantiarie inca suntu comune intre Ungari'a si tierile crosto-slavonico-dalmatine atatu in privinti'a legislativa, catu si in privinti'a administratiunei, in modulu descrisu mai diosu. De aceste afaceri se tiene statorirea intregului sistemu de dare, votarea dariloru directe si indirecte, atatu in privinti'a specialitatii catu si a cifreloru de dari, asemenea repartitiunea, tractarea si incasarea dariloru, introducerea dariloru nóue, votarea speseloru pentru afacerile comune, precum si ecsaminarea computuriloru finale anuale despre afacerile comune, contragerea impromuturiloru nóue de statu, séu conversiunea detoriloru ecsistinti de statu tractarea, vinderea, straformarea séu ingreunarea bunuriloru nemiscatórie de statu, dispunerea cu monopolele si bineficiele regale, precum in genere tóte acele dispuneri, care se referescu la afacerile comune cu tierile coróneі St. Stefanu si competu dietei comune a tuturoru tieriloru si, coróne ungare. In privinti'a tuturoru acestoru afaceri, administratiunea finantiaria comuna, care se manipuléza prin ministriulu respundietoriu maghiaru-regescu de finantie, se estinde si asupra tieriloru crosto-slavonico-dalmatine.

§ 9. Afacere comuna a tuturoru tieriloru coróneі ungare e sfacerea banilora, a banilora de metalu si a noteloru de banca, asemenea legea monetaria, si detiermurirea pitiorului monetariu generalu, mai de parte ecsaminarea si áprobarea aceloru tractate comerciale si de statu, cari atinga in modu egalu tierile coróneі ungare, séu se referescu la straformarea teritoriului, la institutele de bance, creditu si asigurantie, la privilegie, mesure séu ponduri, timbrulu marfeloru si sortirea mustreloru, marcarea pondurilor, dispusetiunile despre dreptulu de proprietate literaria séu artistica, dreptulu marcu, comerciulu, cambiulu si montesinticu, si in genere la comercin, vams, telegrafe, poste, calile ferate, drumurile de statu si fluvie, porturi, navigatione, si la tóte acele midilóce de comunicatione, la care e interesata Ungari'a si tierile crosto-slavonico dalmatine.

§ 10. In privinti'a regularei afaceriloru de industria, impreuna cu comerciulu prin case, dupa acea in privinti'a reunioniloru, cari nu suntu reuniuni publice de castigu, in privinti'a sistemului pasporteloru, a politiei strainilora, a cetatsiniloru de stato si a naturalisatiunii, legislatinea e comuna, ér' ecsecutiv'a in privinti'a acestoru obiecte se reserva Crostiei, Slavoniei si Dalmatiei.

§ 11. Crosti'a, Slavoni'a si Dalmati'a recunoscu, ca aru fi obligate, a conferi proportionatu capacitatii loru de dare la spesele, cari intre tierile coróneі ungare si intre celelalte tieri ale Maiestatei Sale suntu acceptate cá comune, si de alta parte se nascu din afacerile, in § ii de mai nainte insemnate cá comune intre tierile coróneі ungare.

§ 12. Proportiunea acestei capacitati de dare s'a statoritu pentru 10 ani pre bas'a acelora date oficiale, dupa cari s'a statoritu si cuot'a pentru afacerile comune intre tierile coróneі ungare si intre celelalte tieri ale Mai. Sale, si ad. pentru Ungari'a si Transilvani'a 93,559.2201%

„ Crosti'a si Slavoni'a 6,440.7799%

§ 13. Dupa ce inse tóte veniturile curate ale Croatiei si Slavoniei estu timpu numai asia potu scoperi sum'a acees, care dupa chiasa capacitatii de dare, amintita in §lu precedinte, ar' cadé pre ele din spesele afacerilora comune, — déca aru intrebuintiá partea cea mai mare a speseloru pentru administratiunea interna, pentru renoirea relationei fratiesci, care de secoli incóce a sustatu intre Ungari'a, Crosti'a si Slavoni'a, Ungari'a e aplecata a se invoi, cá din veniturile Crostiei si Slavoniei mai nainte de tóte se se subtraga pentru spesele administratiunei interne a acestoru tiere cutare sume, ce se va statorí din timpu in timpu prin una conventiune, si numai restulu se se intrebuintieze pentru spesele afacerilora comune.

§ 14. Pre bas'a principiului desvoltatu in §lu precedinte se inchiaia intre Ungari'a, Crosti'a si Slavoni'a urmatori'a conventiune:

§ 15. Recerintiele Crostiei si Slavoniei pentru administratiunea interna se statoresce cu 2,200.000 fl. pentru acei diece ani, preste cari se estinde conventiunea ecsistinte intre tierile coróneі ungare si intre celelalte tieri ale Maiestatei Sale.

§ 16. Sum'a acést'a se scopere prin 45% a dariloru directe si indirecte, si a altoru venituri ale Crostiei si Slavoniei, adica din tóte veniturile Crostiei si Slavoniei se straporta 45% la cas'a provinciala, séu municipala crosto-slavonica, care se va desemná spre scopulu acest'a de legislatiunea séu guvernulu tieriloru sorori.

§ 17. 55% din perceptiunile Croatiei si Slavoniei se voru strapune in cas'a comuna pentru spesele comune.

(Va urmá.)

Cronica esterna.

ROMANI'A. Bucuresci, Inaltimea Sa Domnitoriulu a plecatu spre a face alta escur-

siune in districtulu Muscelu, insocitu de ministrulu cultelorn si alu instructiunei publice d. Gusti. —

„Monitorulu“ Romaniei anuncia spre marea nóstra bucuria, ca prin decretu cu ddto. din 2 Iuliu s'a promulgatu **legea**, prin care se acórda eforiei scólelorn romane din Brasiovu una subventiune anuala de lei noi 23.500, adica dónedieci si trei de mii cinci sute, éra cifra acésta se va trece pe viitoriu in bugetulu ministeriului cultelorn si alu instructiunei publice.“

Pe catu e de mare lipsa de institute de crescere in midilocnlu nostru, pe atatu e mai adunca simtita recunoscilinti'a si grati'a de catra cei ce fora considerati cu acesta marinimosu ajutoriu in folosulu culturei.

Se publica mereu adrese catra Domnitoriulu, pline de iubire si de devotamentu, respingunduse orice espresiuni atingatórie, esite prin foile dusmane tierei si numelui romanu.

Episcopulu de Argesiu P. SSa Ghenadie este suspendatu si in locu'i e asiediatu cá administratoru archiereulu Neofitu Edesia Scribanu. Causa'a suspendarei prin decretulu din 19 Iuliu se dice a fi numai petitiunile cele demonstrative ale locuitoriloru din judeciele Argesiu si Oltu, care reclamari se aflara dupa ancheta, ca erau intemeiate.

Cei vreo suta si cincidieci de bulgari, cari trecura mai deunadi pe malulu dreptu alu Dunarei, cá se intre in Bulgari'a, fura respinsi de trupele turcesci, inse o banda strabatù la „largulu padurilorn“, dar' fiindu urmarita tienù o lupta, in care cadiura 10 din acei insurgenti, ér' ceilalti se voru mai urmari, pe catu se va poté.

Acum ne referéza totu „Romanulu“, ca in septeman'a trecuta s'au mai spendiuratu in Rusciucu fara judecata si fara formalitati 6 bulgari si de atunci alti 4, ér' la Tarnov'a spendiuratórea ar' fi functionandu fórte desu. —

In **Bulgari'a**, dupa cum referéza „Der Osten“, au intratu in 18 la 600 de luptasi armati, dupace prin o proclamatiune de rescolare s'au avisatu poporimea Bulgariei, ca ei incepu lupt'a pentru sfermarea jugului celui apasatoriu. Insurgentii au avutu in 21 Iuliu dóue lupte cu ostasimea turcésca, in care pérdura 9 fetiori, pre candu dintre turci au cadiutu póte de diece ori mai multi. Unu telegramu privatu totu in „Osten“ anuncia, ca insurgentii se afla acum in mai multe cete impresitati in muntele Hrabowo si in partile Tirnovei. —

Din **Belgradulu Serbiei** scrie „Osten“, cumca candu se pusera cei 14 osenditi la mórte in 28 Iuliu capitanulu ce comandá s'aru fi omoritu prin o pusc atura trasa din midilocnlu publicului, ér' nu de glontiulu reintorsu din stelpulu de care erá legatu unu osenditu, dupa cum spunea scirile oficiale. Principele Alecsandru Carageorgévits si secretariulu lui Paulu Trifcovits inca suntu osenditi la prinsóre pe 20 ani.

Principele Milanu primi prin solulu portii actulu recunóscerei cá principe alu Serbiei si dede in 31 solului o mésa stralucita, la care se afla si corpulu diplomatic. —

FRANCI'A. **Pariau** 29 Iuliu. „Monitorulu“ Franciei vorbindu despre evenimentele din Bulgari'a dice, ca poterile urmaresce cu vigilantia evenimentele petrecute pe langa Dunare. Acordulu poteriloru este pentru pace si pentru tierile aceste numai pacea este garanti'a cea mai pretiósa, adauge totu „Monitorulu“.

D. de Moustier ministrulu de esterne alu Franciei avendu intalnire cu Chigi si cu principele Metternich, soliu cela alu papei, esta alu Austriei, n'a secondatu a martorisi, ca depesiele dipl. ce vinu din deosebite parti dau o seriositate lucrurilorn din Orienta si tramitietorii depesielorn nu suntu la indoiéla, ca s'aru afla la midilocu parti'cipare Rusiei. Una corespondintia afirme, ca imperatulu aru fi chiamatu pe d. de Grammont din Vien'a la Plombières, unde va merge si principele Napoleonu, ore a resositu din calatori'a Orientului. Pana atunci ministrulu de resbelu compara cai si catari cu redicat'a pentru artileria si se crede, ca marcsialulu Niel va calatori la Belgi'a si Oland'a.

Sesiunea legislativa s'a inchisu in 28 Iuliu, dupace a primitu si impromutulu, celu face Franci'a de nou.

„Köln. Ztg.“ descopere, ca principele Napoleonu dupa cate a vediutu in Austri'a si partea orientale s'a intaritu in convingerea, ca opulu unificarei germane nu se mai póte impedecá, pentruca Austri'a e pre ocupata si pré egnduita, cá se póta face pasi energici si in afara, e inse incantatu de primirea ce o avù in Austri'a. —

Din **Londonu** se telegraféza, ca cuventulu de tronu la inchiderea parlamentului accentua, ca in momentulu de facia nu domina ingrigiri de resbelu si Angli'a se va nisci a sustiené pacea. Reportorile Angliei cu straiulu suntu pré amicale. — Un'a interpelare facuta in parlamentu primi respunsu, ca zgomotele despre unu proiectu de aliantia intre Franci'a, Belgi'a si Oland'a suntu fara fundamentu. —

Mai nou. **Brasiovu** 7 Aug. Incuisitiunea pentru pronunciamentulu se totu continua in Tergulu Muresiului. Dupa Redactorulu Gazetei, care se luà la cercetare tóta diu'a de 3 Augusta si fini dupa 9 óre sóra, se luara in 4 Augustu dn. Vice-Rectoru **Deacu** si dn. profesoru de teologia **Gavrila Popu**. Tóte aceste ostenele si spese se facu pentru pacific'a manifestare a opiniunei politice si a doritieloru generali, cari potu multiumi pe natiunea romana, nu cu altu cugetu facuta, decatu, cá se se faca in regimu unu servitiu, spre a sci, catu de lesne e multiumirea pretensiuniloru natiunei romane, care totudeun'a a fostu loiala si franca, si se afla in asteptare, cá se i se respecteze doritiele pe cales legei si a concordiei fratiesci. Asemeni dechiarari fecute pe cales formale, prin tóte marcalele tierei, si repetite pana candu voru afla vindecare, au si pretensiunea de a fi licite, cá facute pe cale legale. —

Acum trebue se urmeze incuisitiuni asupra partitei centrului stengu, care s'a formatu in Turd'a intre maghiari, dupa „Kr. Ztg.“, cari voru desfiintiarea institutului delegatiunii si a ministeriului comunu imperiale, ca acésta e lege sanctionata de regele incoronatu, pre candu romanii si dechiarara doritiele insinte de ce ar' ecsista legea detalsata a uniunei. — Insinte de a se sanctiona vreo lege, manifestarea opiniuniloru pe cali legali si prin organe publice nu e libera in state constitutionali?! —

Varietati.

— (Multiamita publica.) Subscrisulu aduce cea mai ferbinte multiamita pentru ajutoriulu de 14 fl. 10 cr. v. a. domniloru urmatori: Teofiu Hoszu 1 fl., Gyulai Ferencz 2 fl., Andreiu Truti'a 3 fl., Ioane Muresianu 2 fl., Kövendi Lajos 1 fl., Szebeni Mihály 1 fl., Michael Renner 1 fl., Simione Anguru 1 fl., Gregor. Vitéz 1 fl., Isidoru Keczán 60 cr., Nicol. Mate 50 cr. Suma 14 fl. 10 cr. v. a.

Beiusiu 28 Iuliu 1868.

Basiliu György, stud. VII cl.

— (Una provocare literarie *). Dupa ce opsioriulu „Vade Mecum“ sta deja sub tiparu si mai tardiu pe finea lunei curente va fi gata, am onóre a provocá, pre toti on. prenumeranti, cari inca n'au tramisu competintile de prenumeratiune, se binevoiésca catu mai curendu a mi le tramite, pentruca si eu se potu cu punctualitate responde spesele tipografiei, imbrosiurarei si espedarei pentru opsioru. —

Teodoru Manu, vicefiscalu.

*) Tóte redactiunile foiloru romanesci suntu rogate se binevoiésca a reproduce provocarea acésta. —

Nr. 5733. 1868. 3—3

Publicatiune.

Marti in 11 Augustu anulu curgatoriu, la 10 óre inainte de prandiu, se va tiené in cas'a svatiului de aici licitatiunea scadiuta, mincendo, pentru predarea lucruriloru redificarea reccrute pentru rezidirea si adausulu la casarm'a orasiului de aici, dimpreuna cu materialulu asiediatu in pretiu de . . . . 51.801 fl. 30 cr. Mai incolo lucrulu tiaraei si scobirei de pétra dimpreuna cu materialulu asiediatu in pretiu de 10.886 fl. 39 cr.

Acésta se publica, facendune in genere cunoscutu, cu acelu adausu, ca fiacare, care are intentiune a licita oferindu vreunu pretiu, are a de depune si unu vadiu de 5%, cá bani penitentiari, din sum'a amblenda pentru edificare, care apoi, celu ce va primi asupresi definitiva licitaro, va avé a o intregi la 10% din sum'a licitata, dupa ce va urma aplacidarea actului de licitatiune.

Doritorii de acésta intreprindere se binevoiésca a se afla pe diu'a anumita si la ór'a determinata la locnlu susu aratatu si se mai face inca numai una observare, cumca conditiunile licitatiunei precum si planurile pentru edificare se potu vedé si inainte de diu'a, destinata pentru a se tiené licitatiunea, in cancelari'a espediturei oficiale de aici, in cas'a svatului. —

Brasiovu in 22 Iuliu 1868.

Magistratulu urbanu si districtualu.

Nr. 501/pres. 1868. 1—3

Publicatiune.

Conferinti'a cuariale a comitetului representativu alu comitatului Turd'a se va tiené in 25 Augusta a. c. in opidulu Turd'a, care va avé de agende: Publicarea de legi sanctionate, resolvirea de recursitiuni municipali si de afaceri interne.

Ceea ce prin acésta am onóre a aduce la cunoscienti'a tuturoru aceloru membrii ai comitetului, cari nu locuiescu pre teritoriulu comitatului, rogandu'i de a se infaciosia. —

Dela comitele supremu alu comitatului Turd'a.

Turd'a in 31 Iuliu 1868.

Br. Kemény György,
(Tacsata cu portu post. 10 cr.) foispan.

Nr. 228—1868. 2—3

CONCURSU.

Posturile de invetiatori in clas'a I-a si II-a la scóla normala gr. or. de aici suntu vacante si pentru ocuparea loru se escrie prin acésta concursu.

Salariulu pentru invetiatoriulu clasei I-a este 180 fl., éra pentru invetiatoriulu clasei II-a 200 fl. v. a. pe anu.

Rugarile pentru oferirea acestoru posturi, ajustate cu documentele recerute, se se tramita pana in 20/8 Augustu a. c. la subsemnat'a eforia scolaria (post'a din urma Secelu), si se voru considera cu deosebire concurentii, cari potu invetia si cantarile bisericesci.

Salisce in 22 Iuliu 1868.

Dela Efori'a scólei normale gr. or.

I. S. Friedericu Liedemann
in Pest'a si Timisiór'a,

are onóre a preveni onor. publicu cu inscintiarea, cumca cu deschiderea calei ferate pe estinderea Aradu-Beligradu se redica in Vintiulu de diosu o comandita si si recomanda servitiale sale in tóte obiectele si trebile de espeditiune adaugundu inca, cumca comandit'a sa e incredintiata din partea inclitei directiuni a calei de feru a Ardélului cu servitiulu de a inainti mai incolo acele marfuri, cari nu suntu adresate nimenui in Vintiulu de diosu.

2—3 H.

In contra orce tuse invechita, regusiala, indegmare, dureri de pepta, dureri de gutu si tuse magarésca prin partile sale constitutive, care nu le mai cuprinde altu syrupu, midilocnlu celu mai siguru e

Syrupulu albu de peptu de plante
de
Dr. med. Hoffmann.

Pentru Brasiovu tiene depositu in sticle à 2 fl. 1 fl. si 50 cr. d. I. B. Popoviciu, la „canele albe“. 3

Cursurile la burs'a in 7 Aug. 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl.	39 cr. v.
Augsburg	—	—	111 „	35 „
London	—	—	113 „	60 „
Imprumutulu nationalu		—	58 „	40 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %			58 „	50 „
Actiile bancului		—	729 „	— „
„ creditului		—	211 „	10 „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 3. Aug. 1868:

Bani 70·25 — Marfa 70·75.

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.